

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра **_Фінансового менеджменту та фондового ринку**

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування

освітньо-професійна програма
Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування

на тему: **«Фінансові результати комерційного банку»**

Виконавець:

студент ЦЗФН

Фомічов Матвій Миколайович

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

Лапіна Ірина Сергіївна

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Надійна банківська система – одна з важливих умов забезпечення фінансової стабільності держави, сталого економічного розвитку та загального добробуту, оскільки вона забезпечує рух фінансових ресурсів, без яких функціонування ринкового господарства неможливе. Виступаючи посередниками у перерозподілі капіталів шляхом трансформації тимчасово вільних коштів у інвестиції, банки істотно підвищують загальну ефективність виробництва.

Необхідною умовою стабільної діяльності банку є наявність достатнього обсягу фінансових ресурсів. Тому дослідження теоретичних засад фінансових ресурсів банку має визначальне значення як для розвитку вітчизняної фінансової науки, так і для вдосконалення банківської практики. Світова фінансова криза призвела до банкрутства та погіршення фінансового стану провідних банківських установ. Відтак функціонування вітчизняних банків у нинішніх умовах вимагає особливої уваги до формування фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення стабільного розвитку банківської системи України та економіки країни загалом.

Питання, пов'язані з формуванням фінансових ресурсів комерційних банків, досліджували зарубіжні та вітчизняні вчені: П. Роуз, І. Лаврушин, М. Пессель, М. Алексеєнко, Г. Азарєнкова, О. Васюренко, Л. Костирко, А. Мороз та ін. Віддаючи належне існуючим дослідженням, та не применшуючи їх вагомості, варто зазначити, що серед науковців нема єдиного підходу до визначення фінансових ресурсів банку, допускається підміна таких понять як «ресурси банку» і «банківські ресурси» тощо.

Таким чином, проблема формування та використання фінансових ресурсів комерційних банків потребує подальших досліджень та узагальнень.

Метою дослідження є дослідження теоретичних основ формування банками своїх фінансових ресурсів і розробка, на цій основі, рекомендацій щодо оптимального формування та якісного складу фінансових ресурсів комерційних банків України.

Завдання дослідження:

- визначити наукові підходи щодо поняття та основних характеристик фінансових ресурсів комерційних банків;
- розкрити сутність та дати характеристику власним фінансовим ресурсам комерційного банку;
- розглянути особливості формування залучених і позичених фінансових ресурсів комерційного банку;
- визначити місце комерційного банку ПАТ «Банк Восток» на ринку банківських послуг;
- здійснити аналіз власних та залучених фінансових ресурсів банку ПАТ «Банк Восток»;
- оцінити ефективність використання фінансових ресурсів ПАТ «Банк Восток»;

- застосувати методи економіко-математичного моделювання щодо аналізу фінансових ресурсів ПАТ «Банк Восток»;
- визначити напрями забезпечення ефективного процесу формування фінансових ресурсів комерційних банків;
- обґрунтувати шляхи вдосконалення процесу формування фінансових ресурсів ПАТ «Банк Восток».

Об'єктом дослідження виступають процеси формування фінансових ресурсів комерційних банків в умовах ринкового розвитку економіки.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні основи формування комерційними банками України своїх фінансових ресурсів та розробка пропозицій щодо їх вдосконалення.

Методи дослідження. У процесі дослідження застосовувалися такі загальні та конкретні наукові методи дослідження: структурно-логічний аналіз (при побудові структури роботи); аналіз, синтез, системна оцінка (при з'ясуванні понять); індукція; метод угруповань; метод економічного аналізу (при оцінці динаміки та структури основних показників діяльності банку); метод графічного аналізу (для кращого сприйняття основних показників діяльності банку); конкретизація тощо.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативні акти, інструктивний матеріал, монографічні видання вітчизняних і зарубіжних авторів, дані статистичних збірників Національного банку України та банківських установ, періодичні видання, а також фінансова звітність комерційного банку ПАТ «Банк Восток».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, використаних джерел, додатків. Загальний обсяг роботи становить 89 сторінок, включаючи 10 таблиць, 8 рисунків, 3 додатка і список використаної літератури із 52 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі **«Теоретико-методичні аспекти формування фінансових ресурсів комерційного банку»** визначено теоретичні аспекти формування фінансових ресурсів комерційним банком. Визначена економічна сутність та дана характеристика фінансовим ресурсам комерційного банку. Охарактеризовані особливості формування власних та позикових фінансових ресурсів комерційних банків. Визначені основи управління фінансовими ресурсів комерційних банків

У другому розділі **«Аналіз та оцінка фінансових ресурсів комерційного банку ПАТ «Банк Восток»»** охарактеризована діяльність комерційного банку ПАТ «Банк Восток» на ринку банківських послуг України. Проведено аналіз основних показників діяльності банку ПАТ «Банк Восток». Досліджені особливості формування фінансових ресурсів комерційного банку та проведена оцінка їх ефективності.

У третьому розділі «*Шляхи удосконалення процесу формування фінансових ресурсів комерційного банку*» розглядаються можливості застосування методів економіко-математичного моделювання щодо аналізу фінансових ресурсів ПАТ «Банк Восток». Також надані основні шляхи вдосконалення процесу формування фінансових ресурсів ПАТ «Банк Восток».

ВИСНОВКИ

У дипломному дослідженні наведено теоретичні узагальнення та надано практичні рекомендації щодо вирішення проблем формування фінансових ресурсів комерційних банків.

1. Дослідивши теоретичні підходи до тлумачення поняття «фінансові ресурси банку», що існують у вітчизняній та західній фінансовій науці, ми дійшли висновку, що сьогодні не існує єдиного усталеного визначення його суті. Враховуючи напрацювання провідних вчених-економістів, вважаємо, що, розкриваючи економічний зміст фінансових ресурсів банку, необхідно враховувати такі аспекти: джерела формування; матеріальний вияв фінансових відносин; право користування; мету використання. З огляду на вищезазначене, пропонуємо таке визначення: фінансові ресурси банку – це сукупність акумульованих з різних джерел коштів, які формуються у процесі розподільчих та перерозподільчих відносин і використовуються у банківській діяльності з метою отримання прибутку.

2. Діяльність будь-якого банку розпочинається з формування ресурсної бази, основу якої становить власний капітал банку, тобто кошти які належать йому на правах власності і який являє собою частину фінансових ресурсів банку, іншу частину охоплюють усі акумульовані ним грошові кошти, що відображають зобов'язання банку перед власниками і кредиторами; ці кошти перебувають у розпорядженні банку, і він може використати їх на власний розсуд із метою отримання прибутку, а також створення умов для подальшого зростання банку.

3. Залучені та позичені кошти є найбільш вагомою складовою фінансових ресурсів банків, яка в кілька разів перевищує їх власні кошти і не є власністю банку. Тобто, за невиконання своїх зобов'язань перед економічними суб'єктами банк повинен компенсувати усі втрати, використовуючи при цьому свої власні кошти. Саме ця частина ресурсної бази банків здатна створити найбільші відпливи та припливи коштів у банківській установі та створюють передумови для проведення банками активних операцій й отримання прибутку.

4. Кваліфікаційна робота виконана на матеріалах ПАТ «Банк Восток». ПАТ «Банк Восток» - сучасний універсальний банк, що надає повний спектр якісних банківських послуг на фінансовому ринку України.

5. За даними проведеного аналізу можна зробити висновок, що за період 2018 - 2021 рр. банк збільшив масштаби своєї діяльності, про що свідчить збільшення загальної суми пасивів на 76,55%, в тому числі зобов'язання

збільшилися на 77,08%. Власний капітал збільшився на 70,07 %. Найбільшу питому вагу у пасивах банку складають зобов'язання (вище 90%).

Зобов'язання банку в основному сформовані в 2018 р. за рахунок клієнтів. В ПАТ «Банк Восток» приділяється значна увага залученню коштів на депозитні рахунки. Пріоритет віддається залученню коштів на строкові рахунки, що є виправданим, оскільки саме ці кошти в найбільшій мірі можуть бути використані для здійснення кредитно-інвестиційних операцій. Ключову роль в конкурентній боротьбі відіграють цінові методи (процентна ставка) та нецінові методи (асортимент депозитних послуг, наявність додаткових послуг, швидкість та якість обслуговування та ін.).

6. На фінансовий стан банку та перспективи його розвитку впливає система факторів, визначальним серед яких є рівень капіталізації. Тож нарощування та поліпшення якості капіталу з метою забезпечення фінансової стійкості та сталого розвитку є пріоритетним завданням ПАТ «Банк Восток».

Фінансова стійкість та ефективність діяльності ПАТ «Банк Восток» значною мірою залежать від якості, стабільності його ресурсної бази, оптимального співвідношення між статутним капіталом, резервним фондом, коштами суб'єктів господарювання, вкладами населення, субординованим боргом, міжбанківськими кредитами.

Аналіз ефективності використання фінансових ресурсів банку показав, що банк достатньо ефективно використовував свої платні ресурси та усі сукупні ресурси. Однак простежується негативна тенденція зменшення цих показників в кінці аналізованого періоду (в 2021 році).

7. За допомогою методів економіко-математичного моделювання та офісного прикладного програмного забезпечення Excel було досліджено рівень чутливості та визначимо формульну залежність між величиною чистого спреду та розміром і співвідношенням строкових депозитів та коштів клієнтів на вимогу. За розрахунками було отримано прогнозне значення показника чистого спреду банку за 2022 рік в розмірі 12,72%, що в 1,3 рази перевищує значення 2021 року.

8. Ураховуючи проведений в другому розділі аналіз, можемо констатувати, що для забезпечення ефективної діяльності комерційним банкам України необхідно вести активну політику щодо залучення фінансових ресурсів. До основних перспективних напрямів забезпечення зростання ресурсної бази українських банків слід віднести: стимулювання розвитку банківського кредитування, як короткострокового, так і довгострокового; нарощення капіталу; сприяння залученню ресурсів через застосування гнучкої цінової політики для кожного клієнта із застосуванням різних процентних ставок; удосконалення системи банківського моніторингу; оптимальне залучення та використання наявних банківських ресурсів для реалізації різних проектів розвитку вітчизняних підприємств; стимулювання розвитку низки сучасних додаткових банківських послуг клієнтам із використанням Інтернет-банкінгу та підвищення якості обслуговування своїх клієнтів.

9. Із нашого погляду банку ПАТ «Банк Восток» необхідно звернути увагу на наступні напрямки розширення сфери своєї діяльності у процесі реалізації політики формування фінансових ресурсів:

- 1) розширення клієнтської бази банків та збереження постійної клієнтури;
- 2) залучення представників малого бізнесу як потенційних власників депозитних рахунків;
- 3) створення багатофункціональної бази даних для управління інформацією про клієнтів;
- 4) розширення спектру продуктів та послуг, що надаються;
- 5) розширення маркетингових прийомів щодо просування банківських продуктів;
- 6) мінімізація витрат при формуванні банківських ресурсів.

Таким чином, виділення напрямів роботи щодо організації роботи банків з формування фінансових ресурсів, сприятимуть підвищенню довіри вкладників до банківських установ, залученню більших обсягів ресурсів, подоланню наслідків економічної кризи та підвищенню ефективності, як самого банку, так і банківської системи країни в цілому.

АНОТАЦІЯ

Фомічов М. М. «Фінансові ресурси комерційного банку»

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування»
освітньо-професійна програма Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування
Одеський національний економічний університет м. Одеса, 2022 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом є процеси формування фінансових ресурсів у комерційному банку ПАТ «Банк Восток». Предметом є теоретичні та практичні основи формування комерційними банками України своїх фінансових ресурсів та розробка пропозицій щодо їх вдосконалення на прикладі комерційного банку ПАТ «Банк Восток».

У роботі розглядаються теоретичні та практичні засади формування фінансових ресурсів комерційного банку. Проведено аналіз основних показників діяльності банку та визначена місце банку на ринку фінансових послуг. Досліджені особливості управління фінансовими ресурсами банку та проведено оцінку ефективності їх використання комерційним банком ПАТ «Банк Восток».

В третьому розділі розглядаються шляхи вдосконалення формування фінансових ресурсів банку та перспективи розвитку ПАТ «Банк Восток».

Ключові слова: комерційний банк, ресурсна база, фінансові ресурси, власний капітал, депозитні ресурси, депозити, депозитна політика, залучені ресурси, міжбанківські кредити, клієнтська база.

ANNOTATION

Fomichev M. M. "Financial resources of a commercial bank"

qualification work for a bachelor's degree in the specialty
"072 Finance, Banking and Insurance"
educational and professional program Finance, Financial Management and Insurance
Odessa National University of Economics, Odessa, 2022

The bachelor's thesis consists of three sections. The object is the process of formation of financial resources in the commercial bank of PJSC "Bank Vostok". The subject is the theoretical and practical basis for the formation of commercial banks of Ukraine of their financial resources and the development of proposals for their improvement on the example of a commercial bank PJSC "Bank Vostok".

The theoretical and practical principles of formation of financial resources of a commercial bank are considered in the work. The analysis of the main indicators of the bank's activity is carried out and the bank's place in the financial services market is determined. The peculiarities of the bank's financial resources management have been studied and the efficiency of their use by the commercial bank PJSC Bank Vostok has been assessed.

The third section considers ways to improve the formation of the bank's financial resources and prospects for the development of PJSC "Bank Vostok".

Key words: commercial bank, resource base, financial resources, equity, deposit resources, deposits, deposit policy, attracted resources, interbank loans, customer base.